

DEN GIS - GIS DAY 2003

DEN GIS – POZVĚTE GIS DO HODINY ZEMĚPISU

Na liberecké katedře geografie jsme Dne GIS využili k propagaci geografických informačních systémů především mezi učiteli a žáky středních a základních škol. Doprovodné akce probíhaly po dva dny a navštívila je desítka učitelů zeměpisu středních i základních škol Liberecka a osmdesát středoškolských studentů. Akce se tak stala další příležitostí k prohloubení spolupráce mezi základními a středními školami a Technickou univerzitou.

Den otevřených dveří v laboratoři GIS

Tradicí se již stává návštěva školních skupin, pro které je v dvoudílném semináři připraveno stručné seznámení s významem zkratky GIS. Není výjimkou, že studenti k nám přicházejí vybaveni strohým poznatkem, že GIS jsou vlastně „nějaké“ geografické informační systémy. Je to to minimum, čím stačí učitelé vybavit své světence před jejich příchodem do naší laboratoře. V našem úvodním 45 minutovém bloku však studenti získávají základní poznatky o historii kartografického vyjadřování – od Pavlovské mapy po webový mapovou službu. Zároveň se seznámí se základní bází termínů spojených s technologií GIS (komponenty a funkce GIS).

Navazující, stejně dlouhá část, je v podstatě praktickou dílnou GIS, v níž se s ohledem na krátký čas studenti seznámí jen povrchně se základními funkcemi GIS. V sérii úkolů se naučí pracovat s lupou, identifikovat prvky v mapě, pokládat jednoduchý dotaz a statisticky vyhodnotit soubor dat. Vše na příkladu mapy světa se sadou základních demografických atributů a v prostředí ArcView 8.3.

GIS pro učitele zeměpisu

V den předcházející oficiálnímu Dni GIS jsme ve spolupráci s Pedagogickým centrem v Liberci uspořádali odborný seminář „Použití geografických informačních systémů v hodině zeměpisu“. Tříhodinový seminář byl určen pro učitele zeměpisu základních a středních škol a volně navazoval na již dříve uskutečněný seminář „Mapy pro hodiny zeměpisu na internetu“. Jeho cílem bylo představení geografických informačních systémů jako didaktické pomůcky vhodné k zapojení do hodin zeměpisu. V průběhu zazněly základní principy GIS s důrazem na termíny, které se v této souvislosti objevují v moderních učebnicích zeměpisu. Hlavní těžiště semináře bylo záměrně posunuto do praktické části. Ve dvou cvičeních (po jednom ze sociální a fyzické geografie) dostali frekventanti semináře sami příležitost objevovat výhody a nevýhody možného využívání GIS ve výuce. Požívaným softwarem se záměrně stal ArcExplorer, který svou freeware licencí činí nepodstatnou jednu z bariér zavedení GIS do škol, totiž pořízení programového prostředku.

Takový zeměpis mě baví!

Nutno objektivně přiznat, že řada dalších podstatných problémů spojených s „přizváním“ geografických systémů do hodin zeměpisu zůstává nedořešena. Den GIS ale slouží jako dobrý prolog k budoucí plnohodnotné implementaci GIS do zeměpisu, jejíž výhody sice není třeba přeceňovat, ale na druhé straně ani nelze přehlížet. Slova jedné z účastnicích se žákyň jsou ostatně nejlepší ilustrací: „Tak takový zeměpis mě baví!“.

Mgr. Jiří Šmída (jiri.smida@vslib.cz)
katedra geografie FP TU v Liberci

